

A
B
C
D
E

Renhållningsförvaltningen

Handläggare: Johan Castwall
Tfn: 08 508 465 53

Renhållningsnämnden

Rapport om tidningsinsamlingen

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns.

Johan Castwall
Direktör

ABCDE

SID 2 (5)

DNR 29-0021/05

Insamlingssystemet i Stockholm fram till årsskiftet 2004/2005

Sedan snart 50 år har insamlingen av tidningar i hög utsträckning skett via så kallad port- och grindhämtning. Under senare år har insamlingen också skett via fastighetsnära lösningar och via återvinningsstationer. Av de drygt 47.000 ton tidningar som samlades in i Stockholm år 2003 uppskattar Pressretur, som är ansvarigt producentbolag, att återvinningsstationerna svarar för 20 procent av insamlingen medan resterande 80 procent gick in i producentens system via fastighetsnära lösningar samt port- och grindhämtning. De senaste åren har Sita haft Pressreturs uppdrag att svara för tidningsinsamlingen i Stockholms stad.

Pressreturs insamlingssystem från årsskiftet 2004/2005

Till följd av Arbetsmiljöverkets underrättelse till Sita Sverige AB om att hämtning av tidningar och papper ska kunna ske på sådant sätt att förslitningsskador och akuta belastningsskador förhindras pågår en omställning av port- och grindhämtning till andra system.

ABCDE

SID 3 (5)

DNR 29-0021/05

Under hösten 2004 genomförde Pressretur en upphandling av nya insamlingsentreprenörer. I andra hälften av oktober stod det klart att Sita fick Pressreturs uppdrag norr om Slussen och Resta söder om Slussen. Pressreturs planerade insamlingssystem i Stockholm från årsskiftet kan sammanfattas i följande punkter:

- I norra Stockholm förstärks kapaciteten på återvinningsstationerna (ÅVS) och kompletteras med nya tidningsbehållare, så kallade singelbehållare, på 40 nya platser.
- Så kallade ”städinsatser” genomförs för att tidningar inte ska bli stående utanför portar och grindar.
- I södra Stockholm fortsätter port- och grindhämtningen tillvidare.
- I både norra och södra Stockholm erbjuder såväl Sita som Resta samt deras underentreprenörer fastighetsnära abonnemangslösningar.

Effekt

Under årets första två veckor har antalet portar och grindar med utställda tidningar minskat markant både norr och söder om Slussen. Sita rapporterar till Pressretur att endast 52 av 1 000 portar på Kungsholmen hade tidningar utställda, d.v.s. 5,2 procent. Söder om Slussen rapporterar även Resta att port- och grindhämtningen minskat, men att bolaget totalt sett får in mer utsorterade tidningar än beräknat via portar, grindar, återvinningsstationer och fastighetsnära lösningar. Efter kontakt med de entreprenörer som hämtar fastighetsnära bedömer förvaltningen att antalet abonnemang har ökat med cirka 700 bara under de sista veckorna i december och den första i januari. Samtidigt kan det konstateras att flera av stadens entreprenörer för hushållsavfall rapporterar ökade mängder tidningar i hushållsavfallet.

Växlingen av behållare på återvinningsstationerna mellan Sita och Resta har i det stora hela fungerat. Anledningen till skiftet är att Sita flyttat ”sina” behållare söder om Slussen till det norra området för att förstärka kapaciteten på befintliga ÅVS. Resta har i sin tur ställt ut nya behållare på de befintliga återvinningsstationerna söder om Slussen. Enstaka rapporter om förseningar i utställningen från Restas sida har förekommit och förklarats av att den ordinarie stationen flyttat på senare tid och bolaget därför fått fel adress. På vissa återvinningsstationer har tömningen inte skett i tid. På några stationer i södra Stockholm har behållarna tömts, utan att tidningarna på marken städats bort.

Renhållningsförvaltningen synpunkter

Förordningen

Enligt förordningen om producentansvar för returpapper som gäller från den 1 januari 2005 är det hushåll och andra konsumenter av tidningar som

ABCDE

SID 4 (5)

DNR 29-0021/05

ska sortera ut returpapper från hushållsavfallet och lämna det för insamling i de system som producenterna tillhandahåller. Producenterna å sin sida ska etablera och finansiera ett lättillgängligt insamlingssystem som ger hushåll och andra god service.

Kommunens roll i sammanhanget är att informera allmänheten om producentens insamlingssystem. Kommunen har också en samrådsrättighet men ingen formell tillsynsskyldighet med möjlighet att vidta åtgärder mot producenten med stöd av förordningen. Kommunen är enligt andra bestämmelser skyldig att ta hand om det tidningspapper, och för övrigt de förpackningar, som inte sorterats ut. Kommunen är dock förhindrad att befatta sig med utsorterade tidningar, även om systemet inte fungerar, då förordningen tydligt anger att det bara är producenten eller den producenten anlitar som får transportera det returpapper som sorterats ut.

Förvaltningens krav på producenten

Från det att Arbetsmiljöverkets underrättelse blivit känd har förvaltningen klart och tydligt markerat att ansvaret för att tillhandahålla ett välfungerande och lättillgängligt system åvilar producenten. Frågor har ställts och information har begärts i över ett halvårs tid kring utformningen av producentens system. Förvaltningen har ställt krav, kallat till överläggningar med Pressretur och informerat Naturvårdsverket om situationen. Informationsmöten har hållits med såväl stadsdelsförvaltningar som med företrädare för fastighetsägare för flerbostadshus som villaägare. Vid några informationsmöten har Pressretur deltagit.

Oklarheterna har dock varit, och är alltjämt, stora. Producenternas insamlingssystem för tidningar och returpapper kan för närvarande inte betraktas som lämpligt. Det innehåller stora brister och staden, som har informationsansvaret för producenternas system, kan inte informera om ett insamlingssystem som är lättillgängligt och ger god service.

Före jul bedömde förvaltningen att insamlingssystemet i norra Stockholm hade så stora brister att en begäran ställdes till Pressretur om att port- och grindhämtningen ska fortsätta i åtminstone två månader parallellt med att arbetet med utvecklingen av alternativa insamlingssystem intensifieras. I vecka 2 fick förvaltningen indikationer på att grindhämtningen i södra Stockholm inte fungerade varvid motsvarande begäran ställdes avseende dessa områden. Enligt uppgift från Pressretur körs nu områdena både norr och söder om Stockholm igenom kortsiktigt för att samla upp de tidningar som ställs ut. Förvaltningen har även begärt att Pressreturs huvudentreprenör inte ska villkora kvarvarande port- och grindhämtning

ABCDE

SID 5 (5)

DNR 29-0021/05

med att fastighetsägaren tecknar ett avtal. Under vecka 3 planerar förvaltningen med stöd av den nya förordningen att ta initiativ till ett formellt samråd med Pressretur.

Initiativ till samråd

Tömningen och skötseln av återvinningsstationerna har generellt sett inte fungerat tillfredsställande i anslutning till jul- och nyårshelgerna. Förvaltningen har haft täta kontakter med Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) under helgerna. Bolaget medger att det inte fungerat på alla stationer varför man skärper rutiner och skruvar upp kraven på sina samarbetspartners. Trots dessa åtgärder kommer förvaltningen att ta initiativ till ett samråd med samtliga materialbolag. FTI är i slutet av vecka 2 muntligt informerade om initiativet och att syftet är att förbereda en omedelbar uppsägning av markupplåtelseavtalet för den händelse att en markant förbättring av skötseln inte sker.

Vid nämndens sammanträde den 26 januari kommer rapporten att kompletteras med en muntlig föredragning om den senaste händelseutvecklingen samt på ordförandens begäran en redovisning över producenternas organisation och avtalsförhållanden.